

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ نَحْمَدُهُ وَنُصَلِّي عَلَى رَسُولِهِ الْكَرِيمِ

پیش لفظ

اللہ تعالیٰ کے فضل و احسان سے فضل عمر فاؤنڈیشن کو حضرت مصلح موعود کے خطبات کی سولہویں جلد احباب کی خدمت میں پیش کرنے کی سعادت نصیب ہو رہی ہے۔ اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ عَلٰی ذٰلِکَ۔ اس جلد میں ۱۹۳۵ء کے ۲۸ خطبات جمعہ شامل ہیں۔

حضرت فضل عمر سلطان البیان کے خطبات علوم و معارف کا انمول خزانہ ہیں اور پیشگوئی کے الہامی الفاظ ”وہ علوم ظاہری و باطنی سے پُر کیا جائے گا“ پر شاہدِ ناطق ہیں۔ حضرت مصلح موعود کا دورِ خلافت جو کم و بیش ۵۲ سال پر محیط ہے ایک تاریخ ساز دور تھا۔ اس نہایت کامیاب طویل دور میں حضور کے خطبات نے جماعت کی علمی و روحانی ترقی اور تعلیم و تربیت میں نہایت اہم کردار ادا کیا۔

ہمارا یہ روحانی و علمی ورثہ سلسلہ کے لٹریچر میں یکھرا پڑا تھا اور جماعت کے دوستوں کو اس سے استفادہ کرنا مشکل تھا۔ فضل عمر فاؤنڈیشن اس جماعتی ضرورت کو پورا کرنے کیلئے ان خطبات کو کتابی شکل میں شائع کر رہی ہے۔

اللہ تعالیٰ ہمیں ان خطبات سے پورے طور پر استفادہ کرنے اور جماعتی ذمہ داریوں کو احسن رنگ میں ادا کرنے کی توفیق عطا فرمائے۔ آمین

والسلام

خاکسار

ناصر احمد شمس

سیکرٹری فضل عمر فاؤنڈیشن

فہرست مضامین خطباتِ محمود

(خطبات جمعہ ۱۹۳۵ء)

جلد ۱۶

صفحہ	موضوع خطبہ	تاریخ بیان فرمودہ	خطبہ نمبر
۱	نئے سال کیلئے جماعت احمدیہ کا پروگرام	۴ جنوری ۱۹۳۵ء	۱
۲۴	خدمتِ اسلام کیلئے جماعت کا ہر فرد اپنی زندگی وقف کر دے	۱۱ جنوری ۱۹۳۵ء	۲
۴۶	شریعت، قانون، اخلاق اور دیانت کے خلاف کوئی بات نہ کی جائے	۱۸ جنوری ۱۹۳۵ء	۳
۶۳	مخلصین کا انتہائی اخلاص اور بعض لوگوں کا قابلِ اصلاح رویہ	۲۵ جنوری ۱۹۳۵ء	۴
۸۰	مصلح موعود کے متعلق حضرت مسیح موعود علیہ السلام کی پیشگوئیاں	یکم فروری ۱۹۳۵ء	۵
۹۵	ہر حال میں خلیفہ کی اطاعت فرض ہے	۸ فروری ۱۹۳۵ء	۶
۱۲۰	دنیا کو اعلیٰ اخلاق کے ساتھ فتح کرو	۱۵ فروری ۱۹۳۵ء	۷
۱۳۷	زمین و آسمان کا ذرہ ذرہ خدا تعالیٰ کی تسبیح کر رہا ہے	۲۲ فروری ۱۹۳۵ء	۸
۱۵۹	ظالم کبھی کامیاب نہیں ہو سکتا	یکم مارچ ۱۹۳۵ء	۹

صفحہ	موضوع خطبہ	تاریخ بیان فرمودہ	خطبہ نمبر
۱۷۲	اظہار حقیقت اور گالی میں فرق	۸/ مارچ ۱۹۳۵ء	۱۰
۱۹۳	اگر دائمی حیات چاہتے ہو تو اشاعت احمدیت کیلئے ممالک غیر میں نکل جاؤ	۱۵/ مارچ ۱۹۳۵ء	۱۱
۲۱۱	اجتماعی عبادت اور دعاؤں کی تحریک	۲۲/ مارچ ۱۹۳۵ء	۱۲
۲۲۳	گورنمنٹ جو کچھ کرنا چاہتی ہے کھلم کھلا کرے	۲۹/ مارچ ۱۹۳۵ء	۱۳
۲۳۶	اپنے نفسوں کو قربان کر دو اور آستانہ الہی پر گر جاؤ	۵/ اپریل ۱۹۳۵ء	۱۴
۲۵۱	اُن قربانیوں کیلئے تیار ہو جاؤ جو خدا تعالیٰ ہم سے چاہتا ہے	۱۲/ اپریل ۱۹۳۵ء	۱۵
۲۶۲	اسلام کا بلند ترین نصب العین دنیا میں کامل مساوات قائم کرنا ہے	۱۹/ اپریل ۱۹۳۵ء	۱۶
۲۸۱	احرار یوں کی مسلمانوں کو تباہ کرنے والی حرکات	۲۶/ اپریل ۱۹۳۵ء	۱۷
۲۹۶	احرار یوں کی ہر بات اُلٹی ہے	۳/ مئی ۱۹۳۵ء	۱۸
۳۱۳	زمین ہمارے مخالفین کے پاؤں سے نکلی جا رہی ہے ڈاکٹر	۲۴/ مئی ۱۹۳۵ء	۱۹
۳۲۲	سراقبال کا حیرت انگیز بیان	۳۱/ مئی ۱۹۳۵ء	۲۰
۳۲۹	تبلیغ احمدیت کیلئے ایک شاندار پروگرام	۷/ جون ۱۹۳۵ء	۲۱
۳۴۰	حضرت مسیح موعود علیہ السلام کی صداقت کے متعلق خدا تعالیٰ کا ایک قہری نشان، کوئٹہ کا بیت ناک زلزلہ اور جماعت احمدیہ کا فرض	۱۴/ جون ۱۹۳۵ء	۲۲
۳۵۰	کامیابی کے چار گُر	۲۱/ جون ۱۹۳۵ء	۲۳
	سچائی پر قائم ہو جاؤ، اللہ تعالیٰ پر توکل کرو اور دعاؤں میں لگ جاؤ		

صفحہ	موضوع خطبہ	تاریخ بیان فرمودہ	خطبہ نمبر
۳۶۷	انذاری پیشگوئیاں مذہب کا حصہ ہیں۔ مذہب میں مداخلت کو ہم ہرگز برداشت نہیں کر سکتے	۲۸/جون ۱۹۳۵ء	۲۴
۳۸۲	مظلومیت کی پکار بدرگاہ کردگار	۵/جولائی ۱۹۳۵ء	۲۵
۴۰۱	اشتعال انگیز حالات کے متعلق جماعت احمدیہ کو ضروری نصائح	۱۲/جولائی ۱۹۳۵ء	۲۶
۴۲۲	جماعت احمدیہ کو پُر امن رہنے کی تلقین	۱۹/جولائی ۱۹۳۵ء	۲۷
۴۳۶	احرار یوں کی سازش سے قاتلانہ حملہ کے اثرات، جماعت احمدیہ اور حکومت برطانیہ	۲۶/جولائی ۱۹۳۵ء	۲۸
۴۵۷	جماعت احمدیہ پر مظالم اور موجودہ فتن کے وسیع اثرات	۲/اگست ۱۹۳۵ء	۲۹
۴۸۲	نیشنل لیگ کے متعلق اہم اور ضروری ہدایات	۹/اگست ۱۹۳۵ء	۳۰
۴۹۷	نیشنل لیگ کے متعلق ضروری ہدایات اور لائحہ عمل	۱۶/اگست ۱۹۳۵ء	۳۱
۵۱۹	اب زیادہ سے زیادہ قربانیوں کیلئے تیار ہو جاؤ	۲۳/اگست ۱۹۳۵ء	۳۲
۵۳۲	رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم سے عقیدت اور خانہ کعبہ کی عظمت کی خاطر احرار کو مباہلہ کا چیلنج	۳۰/اگست ۱۹۳۵ء	۳۳
۵۵۴	احرار کو مباہلہ کا چیلنج اور اس کی مزید تشریح، مسجد شہید گنج کی خاطر جماعت احمدیہ ہر ممکن اور جائز قربانی کرنے کیلئے تیار ہے	۶/ستمبر ۱۹۳۵ء	۳۴
۵۷۲	احرار کو مباہلہ کا چیلنج اور اس کی اہم شرائط	۲۷/ستمبر ۱۹۳۵ء	۳۵
۵۸۵	جماعت احمدیہ اور احرار کی جنگ کو احرار کی معافی یا موت ہی ختم کر سکتی ہے۔ ہم صداقت حضرت مسیح موعود علیہ السلام پر بھی مباہلہ کرنے کیلئے تیار ہیں	۴/اکتوبر ۱۹۳۵ء	۳۶

صفحہ	موضوع خطبہ	تاریخ بیان فرمودہ	خطبہ نمبر
۵۹۸	معاندین سے جنگ اُس وقت تک جاری رہے گی جب تک سچ اور جھوٹ میں سے ایک قربان گاہ پر نہیں چڑھ جاتا۔ دین کیلئے مالی اور جانی قربانیاں اللہ تعالیٰ کی رحمت اور انعام ہیں	۱۱ اکتوبر ۱۹۳۵ء	۳۷
۶۱۵	مؤمن اور غیر مؤمن کے آرام میں فرق	۱۸ اکتوبر ۱۹۳۵ء	۳۸
۶۳۱	دینی تعلیم و تربیت کی ضرورت	۲۵ اکتوبر ۱۹۳۵ء	۳۹
۶۴۸	گزشتہ سال سے زیادہ قربانیوں کیلئے تیار ہو جاؤ	یکم نومبر ۱۹۳۵ء	۴۰
۶۶۲	جماعت احمدیہ کے سامنے تین اہم سوال	۸ نومبر ۱۹۳۵ء	۴۱
۶۹۵	تحریک جدید کے دوسرے سال کیلئے جماعت احمدیہ سے اہم مطالبات	۱۵ نومبر ۱۹۳۵ء	۴۲
۷۱۹	ہماری ذمہ داریاں اور ہمارا بہت بڑا کام	۲۲ نومبر ۱۹۳۵ء	۴۳
۷۴۳	قربانیوں کی کوئی حد مقرر نہیں کی جاسکتی	۲۹ نومبر ۱۹۳۵ء	۴۴
۷۶۶	آل انڈیا نیشنل لیگ کے والنٹینٹیرز کو اہم ہدایات	۶ دسمبر ۱۹۳۵ء	۴۵
۷۹۱	جلسہ سالانہ کے متعلق ضروری ہدایات	۱۳ دسمبر ۱۹۳۵ء	۴۶
۸۲۳	تحریک جدید کے تین اہم مطالبات	۲۰ دسمبر ۱۹۳۵ء	۴۷
۸۴۴	اشاروں میں ہی باتیں سمجھنے کی کوشش کرو	۲۷ دسمبر ۱۹۳۵ء	۴۸

انڈیکس

مرتبہ: مکرم و محترم احمد طاہر مرزا صاحب

- ۱۔ آیات قرآنیہ ۳
- ۲۔ احادیث ۶
- ۳۔ الہامات حضرت مسیح موعودؑ ۸
- ۴۔ اسماء ۹
- ۵۔ مقامات ۱۴
- ۶۔ کتابیات ۱۸

آيات قرآنية

وَجَاعِلُ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ (٥٦) ١٨	أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا	الفاتحة
وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنْزِلَ	(٢٣٣، ٢٣٥) ٢٠١، ١٨٣	الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
إِلَى الرَّسُولِ (٨٣) ٢١٣	وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ	(٢) ١٣٦
الاعراف	وَالْأَرْضِ (٢٥٦) ٤٨٩	إِهْدِنَا الصِّرَاطَ
إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ	آل عمران	الْمُسْتَقِيمَ ..... (٤، ٦) ١٩٦
إِلَيْكُمْ جَمِيعًا (١٥٩) ٢٠١	كُونُوا رَبَّانِيِّينَ (٨٠) ٤٤٣	البقرة
الانفال	مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ (١٢٠) ٣٠٤	وَلِكُلِّ وِجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيَهَا
كَانَهُمْ يُسْأَلُونَ	عَرْضَهَا السَّمَاوَاتِ	(١٢٩) ٢٢، ٤
إِلَى الْمَوْتِ (٤) ٢٩٤	وَالْأَرْضِ (١٣٢) ١٣٨	وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي
إِنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا	أَفَانُ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ	سَبِيلِ اللَّهِ (١٥٥) ٤٠٣
(٣٨) ٨١٤	عَلَى أَعْقَابِكُمْ (١٢٥) ٨٩	الْحَرْبِ بِالْحَرِّ وَالْعَبْدِ
وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ	النساء	بِالْعَبْدِ (١٤٩) ٢٣٣
شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ (٢٢، ٢٥) ٥٨٥	لَا تَقْرُبُوا الصَّلَاةَ (٢٢) ٥٤٩	كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ
٥٩٣، ٥٩٢، ٥٨٤	إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ	كَمَا كُتِبَ (١٨٢) ٥٣٣
التوبة	تُؤَدُّوا الْأَمْنَتِ (٥٩) ٢٨٦	إِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي
بِرَاءةٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ	وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ	(١٨٤) ٤٨٥
إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ	لَهُمُ الصَّلَاةَ (١٠٣) ٤٩	الْفِتْنَةَ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ
(٢١٢) ٤٢٦	المائدة	(١٩٢) ٢٣٢
يَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُتِمَّ	فَاذْهَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ	أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخِلُوا الْجَنَّةَ
نُورَهُ (٣٢) ٢١١	فَقَاتِلَا (٢٥) ٢٠٢، ١٠٢	(٢١٥) ٢٠٤، ٣٩٥، ١٠٢

ص	٢١١	فَإِنَّهَا مِنْ ..... (٣٣)	هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى (٣٣) ١٩٥، ١٩٢
أَجْعَلِ الْاِلَهَةَ الْهَاءَ وَاحِدًا		إِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ	يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ انْفِرُوا
٣٦٨	(٦)	كَالْفِ سَنَةِ (٢٨)	(٢٢، ٣٨)
الشّورى		النّور	
جَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا		اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ	٤١٠، ٦٢٢، ٤١٩
٢٢٨، ٢٣٢	(٢١)	(٣٦٣-٣٩)	٩١، ٤٠٦، ٨٠٤، ٨٠٩، ٨١٣، ٤٨١
محمّد		٢٢، ٢٦٢، ٥٢٩	يونس
٤٤	مَاذَا قَالَ إِنفًا (١٤)	وَلَيَمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمْ	جَعَلْنَاكُمْ خَلَائِفَ
الحجرات		الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ (٥٦)	فِي الْأَرْضِ (١٥)
٨٢٥	اتَّقَاكُمْ (١٢)	الفرقان	الحجر
الحديد		فَجَاهِدْهُمْ بِهِ	إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا
٢٨٤	وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا	جِهَادًا كَبِيرًا (٥٣)	لَهُ (١٠)
٢٥٤	مَا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ ..... (٢٨)	الاحزاب	الانبياء
المجادلة		لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ	أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ
٢٢٢	كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي	اللَّهُ أُسُوءَ حَسَنَةً (٢٢)	نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا
(٢٢)		سبا	(٣٥)
٣٢٣، ٣٤٥، ٣٤٤		فَلَمَّا قُضِيَنا عَلَيْهِ الْمَوْتُ	رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَ
الصّف		مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ (١٥)	أَنْتَ ..... (٩٠)
٢٣	هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ		الحج
			وَمَنْ يُعْظَمُ شَعَائِرَ اللَّهِ

بِالْهُدَى.....(١٠)	لِـــــــ (٤)	أَفَمَنْ يَمْشِي مُكِبًّا
١٩٣، ١٩٥	١٨٩، ١٨٢، ١٤٩	عَلَى وَجْهِهِ (٢٣)
الجمعة	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا	نوح
يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ	نُودَى لِلصَّلَاةِ (١٠٣٩)	رَبِّ لَا تَذَرُ عَلَى الْأَرْضِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ (٢)	١٩٣، ١٢٠	مِنَ الْكَافِرِينَ
١٢١، ١٢٠	٢٠٣، ٢٠٠، ١٩٨، ١٩٦	دِيَارًا (٢٤)
وَأِذَا رَأَوْا تِجَارَةً	أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا (١٢)	٣٨٦، ٣٨٢
هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ	١٢٠	الجن
رُسُلًا مِنْهُمْ (٣)	١٥٩، ١٥٦	لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ (٢٠)
وَأَخْرَيْنَ مِنْهُمْ	٢٠٩، ٢٠٤	الضحى
لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ (٤)	المنافقون	أَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ
مَثَلُ الَّذِينَ حُمِلُوا التَّوْرَةَ	وَأِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ	فَحَدَّثَ (١٢)
ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا (٦)	أَجْسَامُهُمْ (٥)	
قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا	المُلك	
إِنْ زَعَمْتُمْ أَنَكُمْ أَوْلِيَاءُ		

احادیث

۱۹۵، ۱۶۲	بِالشُّرْيَا لَنَا لَهُ	۴۸۷	أَنَا النَّبِيُّ لَا كَذِبَ	۱	إِنَّكَ لَتَصِلُ الرَّحِمَ وَتَصْدُقُ الْحَدِيثَ وَتَحْمِلُ الْكَلَّ أَتَصْدُقُنِي وَلَا تُؤْمِنُ بِي اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ ۲۲۱ اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا وَفِي بَصَرِي نُورًا ..... ۲۲ اللَّهُمَّ إِنَّا نَجْعَلُكَ فِي نُحُورِهِمْ وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ
۱۰۵	يَرَى أَوْ يُرَى لَهُ	۲۶۵	حُبُّ الْوَطَنِ مِنَ الْإِيمَانِ	۶۳۹	۴۸۶، ۲۱۶ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْإِمَامِ جُنَّةً يُقَاتِلُ مِنْ وَرَائِهِ
۱۰۵	یاری دنیار پر اثر تا اور لوگوں کی	۲۶۵	حُبُّ الْوَطَنِ مِنَ الْإِيمَانِ	۶۳۹	۴۸۶، ۲۱۶ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْإِمَامِ جُنَّةً يُقَاتِلُ مِنْ وَرَائِهِ
۷۸۶	دعاؤں کو سنتا ہے	۷۷۳	عِزَّهَا	۶۳۹	۴۸۶، ۲۱۶ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْإِمَامِ جُنَّةً يُقَاتِلُ مِنْ وَرَائِهِ
۷۸۶	جب اسلام پر مصیبت کا وقت	۷۷۳	عِزَّهَا	۶۳۹	۴۸۶، ۲۱۶ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْإِمَامِ جُنَّةً يُقَاتِلُ مِنْ وَرَائِهِ
۷۸۶	آئے گا اور ایمان ثریا پر چلا	۷۷۳	عِزَّهَا	۶۳۹	۴۸۶، ۲۱۶ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْإِمَامِ جُنَّةً يُقَاتِلُ مِنْ وَرَائِهِ
۷۸۶	جائے گا تو اُس وقت رَجُلٌ مِنْ	۷۷۳	عِزَّهَا	۶۳۹	۴۸۶، ۲۱۶ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْإِمَامِ جُنَّةً يُقَاتِلُ مِنْ وَرَائِهِ
۷۸۶	فَارِسِ اللہ تعالیٰ کی طرف سے	۷۷۳	عِزَّهَا	۶۳۹	۴۸۶، ۲۱۶ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْإِمَامِ جُنَّةً يُقَاتِلُ مِنْ وَرَائِهِ
۷۸۶	تائید دین کیلئے کھڑا کیا	۷۷۳	عِزَّهَا	۶۳۹	۴۸۶، ۲۱۶ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْإِمَامِ جُنَّةً يُقَاتِلُ مِنْ وَرَائِهِ
۷۸۶	جائے گا	۷۷۳	عِزَّهَا	۶۳۹	۴۸۶، ۲۱۶ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْإِمَامِ جُنَّةً يُقَاتِلُ مِنْ وَرَائِهِ
۷۸۶	جس نے لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ کہا	۷۷۳	عِزَّهَا	۶۳۹	۴۸۶، ۲۱۶ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْإِمَامِ جُنَّةً يُقَاتِلُ مِنْ وَرَائِهِ
۷۸۶	وہ جنت میں داخل ہو گیا	۷۷۳	عِزَّهَا	۶۳۹	۴۸۶، ۲۱۶ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْإِمَامِ جُنَّةً يُقَاتِلُ مِنْ وَرَائِهِ
۷۸۶	۶۷	۷۷۳	عِزَّهَا	۶۳۹	۴۸۶، ۲۱۶ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْإِمَامِ جُنَّةً يُقَاتِلُ مِنْ وَرَائِهِ
۷۸۶	جہنم کی آگ میں سے اگر	۷۷۳	عِزَّهَا	۶۳۹	۴۸۶، ۲۱۶ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْإِمَامِ جُنَّةً يُقَاتِلُ مِنْ وَرَائِهِ
۷۸۶	ایک رائی کے برابر آگ بھی	۷۷۳	عِزَّهَا	۶۳۹	۴۸۶، ۲۱۶ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْإِمَامِ جُنَّةً يُقَاتِلُ مِنْ وَرَائِهِ
۷۸۶	ساری دنیا پر ڈالی جائے تو	۷۷۳	عِزَّهَا	۶۳۹	۴۸۶، ۲۱۶ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْإِمَامِ جُنَّةً يُقَاتِلُ مِنْ وَرَائِهِ
۷۸۶	دنیا جل کر راکھ ہو جائے	۷۷۳	عِزَّهَا	۶۳۹	۴۸۶، ۲۱۶ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْإِمَامِ جُنَّةً يُقَاتِلُ مِنْ وَرَائِهِ
۷۸۶	حدیثوں سے صاف ثابت	۷۷۳	عِزَّهَا	۶۳۹	۴۸۶، ۲۱۶ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْإِمَامِ جُنَّةً يُقَاتِلُ مِنْ وَرَائِهِ

<p>موقع دے دیا جائے گا کہ تھوڑی دیر تک کلیں کر لیں ۷۵۲ کئی لوگ پھٹے پُرانے کپڑے پہنے ہوتے ہیں، اُن کے بال بکھرے ہوتے ہیں مگر وہ کہہ دیتے ہیں کہ خدا کی قسم! ایسا نہیں ہوگا اور وہ نہیں ہوتا..... ۴۰۲ میرے بعد تین سو سال تک</p>	<p>۶۷۴ کیلئے آیا رسول کریم ﷺ کے سامنے تین پیالے پیش کئے گئے۔ پانی، شراب اور دودھ کا۔ آپ نے دودھ کا پیالہ پیا تو جبرائیل نے کہا کہ آپ کی اُمت کبھی گمراہ نہ ہوگی ۱۸ قیامت کو بعض جانوروں کو بھی</p>	<p>ہے کہ روزانہ صحابہ میں سے چند لوگ آتے اور رسول کریم ﷺ کی حفاظت کیلئے پہرہ دیتے ۶۷ حضرت خالد بن ولید کو رسول کریم ﷺ نے سَيْفُ مِنْ سَيْوْفِ اللّٰہ کا خطاب دیا ۱۶۵ رسول کریم ﷺ جب صلح حدیبیہ کیلئے تشریف لے گئے تو مکہ کا ایک رئیس کفار کی طرف سے آپ سے گفتگو کرنے</p>
---	--	--

الہامات

عربی الہامات	فَاحْفَظْنِيْ وَانْصُرْنِيْ وَارْحَمْنِيْ	وقفہ کے بعد آئیں گے
ا	۲۱۵	۳۳۳
اِنِّیْ مَعَ الرَّسُوْلِ اَقُوْمُ اِنِّیْ مُهَيِّنٌ مِّنْ اَرَادَ اِهَانَتَكَ	ل لَا تُبْقِیْ لَكَ مِنَ الْمُخْزِیَّاتِ ذُکْرًا ۶۷۹، ۶۷۸، ۲۵۵	خ خاکسار پیپر منٹ ۱۳۷، ۱۳۵
اِنَّ الَّذِیْنَ اتَّبَعُوْكَ فَوْقَ الَّذِیْنَ کَفَرُوْا اِلٰی یَوْمِ الْقِیَامَةِ اَلْوَمُ مِّنْ یَّلُوْمُ	م مَظْهَرُ الْحَقِّ وَالْعَلَاءِ مَنْ دَخَلَهُ، كَانَ اِمْنًا و	ز زلزلہ کا نشان خدا تعالیٰ پانچ دفعہ دکھائے گا ۳۳۳
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَخْرَجَنِیْ مِنَ النَّارِ اُفْطِرُوْا صَوْمُ	وَاِنِّیْ مُعِیْنٌ مِّنْ اَرَادَ اِغَاثَتَكَ ی	ط طاعون آئے گی غلام احمد کی جے ۳۳۴
خُذُوْا التَّوْحِیْدَ خُذُوْا التَّوْحِیْدَ یَا اَبْنَاءَ الْفَارِسِ	یَنْصُرُکَ رِجَالٌ نُّوْجِیْ اِلَیْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ	ک کئی نشان ظاہر ہوں گے۔ کئی بھاری دشمنوں کے گھر دیران ہو جائیں گے وہ دنیا کو چھوڑ جائیں گے۔ ان شہروں کو دیکھ کر رونا آئے گا۔ وہ قیامت کے دن ہوں گے ۳۳۱
رَبِّ اَخْرِجْنِیْ مِنَ النَّارِ رَبِّ کُلِّ شَیْءٍ خَـٰدِمُکَ	اَمِیْ دِل تُو نِیْزِ خَاطِرِ اِیْنَانِ نِگاہِ دَارِ اُردو الہامات پ	۲۱۵، ۲۱۳ ف پانچ زلزلے تھوڑے تھوڑے

اسماء

ث	۶۸۳، ۴۶۲، ۳۱۸، ۳۱۶	ا
۵۶۱ ثناء اللہ امرتسری، مولوی	۵۶۰ امرنگھ	۷۲۳ ابوالکلام آزاد
ج	۴۵۳ اوگلو، مسٹر	۱۰۷ ابوجہل
جافری، سر	۲۸۳ ایاز (محمود غزنوی کا غلام)	
(سابق گورنر جنرل پنجاب)	۸۴۶، ۸۴۵	۵۲۹، ۵۲۲، ۴۴۹، ۱۳۵، ۱۲۳، ۱۱۷
۷۳، ۴۸	ب	۱۳۳ ابوسفیان
۲۶۴ جبیلہ (ایک عرب سردار)	۷۶۰ باتھو خان (مغل فرمانروا)	۷۳۱، ۶۲۱، ۶۲۰
۲۳۹ جلال الدین	۸۷ بارکر، مسٹر	۹۵، ۸۲، ۴۳ حضرت ابو بکر صدیقؓ
۸۰۶ جلال الدین اکبر۔ مغل بادشاہ	۵۵۶ بانڈ، مسٹر	۴۵۰، ۳۸۵، ۳۶۲، ۱۴۸، ۱۱۳، ۱۰۷
۴۵۴ جنکنز، مسٹر	۲۳۹ برکات احمد راجیکی، مولوی	۶۴۱، ۶۳۰، ۶۲۳، ۶۲۰، ۵۷۹، ۵۲۲
ج	برہان الدین چلمی۔	۶۹۰، ۶۸۹، ۶۷۵، ۶۶۰، ۶۵۹
۴۹ چیمسفورڈ، مانٹینگو	۶۱۳ حضرت مولوی	۸۴۱، ۸۱۸، ۸۱۶، ۸۱۳، ۷۱۲، ۷۰۶
۵۵۰، ۶۲، ۶۱، ۵۴	۸۳۹، ۸۳۸، ۸۳۷، ۶۱۴	۳۰۹، ۷۹، ۷۳، ۷۲، ۷۱، ۷۰
ح	۲۴۰ بشارت احمد	۵۵۸ اسد اللہ خان، چوہدری
۸۳۹، ۸۳۸ حامد علی، حضرت حافظ	۲۳۹ بشارت الرحمن	۵۸۴، ۵۷۴
۵۴۲ حسام الدین	۲۸۵ بشیر احمد ایڈووکیٹ، شیخ	۳۴۳، ۲۸۳ افضل حق، چوہدری
۲۸۳ حبیب الرحمن، مولوی	۵۸۴، ۴۶۹	۶۶۷، ۵۷۲، ۵۵۷، ۵۴۱
	۲۴۰ بشیر علی	۳۱۴، ۳۱۳ اقبال، ڈاکٹر سر علامہ محمد

۵۵۷، ۵۴۱، ۲۸۶	رایٹ، لین	۴۵۴	شعیب علیہ السلام۔
حسان بن ثابتؓ، حضرت	۳۸۴	رشید الدین، حضرت خلیفہ	۳۶۸
۶۹۵، ۶۸۷	روز ویلٹ، مسٹر	۴۲۵	حضرت
حسنؓ، حضرت امام	۴۲۸	رومن کیتھولک	۵۳۴
حلیم احمد	۲۳۹	س	صالح علیہ السلام، حضرت
خ	سعدؓ، حضرت	۹۵، ۸۲	ظ
خالد بن ولیدؓ، حضرت	۱۶۵	سعد بن ابی وقاصؓ، حضرت	۹۷، ۷۹
خدمچہ الکبریٰؓ، حضرت	۴۳۸	سعد بن عبادہؓ، حضرت	۱۰۰، ۹۷
۶۴۰، ۶۳۹	سلطان ابن سعود	۵۵۲، ۵۵۱	ظفر علی خان، مولوی
د	سلطان احمد	۲۳۹	ظفر علی، سر مرزا
داؤد غزنوی، مولوی	۵۴۱	سیف الدین کچلو، ڈاکٹر	۷۲۳
۶۷۴، ۵۵۷	دجیہ کلیؓ، حضرت	۲۰۹	ع
دین محمد، حکیم	۱۱۴	شادی لال، سر	۲۹۴
ڈ	شرمیت رائے، لالہ	۱۶۹	عائشہ صدیقہؓ، حضرت
ڈگلس، ایڈورڈ	۶۱	شریف احمد	۲۳۹
ڈگلس، کرنل ولیم مانتھیگو	۳۷۹	شریف احمد۔	عبداللہ
۵۱۳، ۴۵۳، ۴۵۲، ۴۵۱	حضرت صاحبزادہ مرزا	۳۵۳	عبدالرحیم نیر، مولانا
ر	۴۴۳، ۴۴۲، ۴۱۳، ۴۱۱، ۴۰۸، ۴۰۶	۶۸۰، ۴۷۳، ۴۷۲	عبدالرحیم، حافظ
رئیس احمد جعفری	۳۶۶		

۲۶۵، ۲۶۰ تا ۲۵۵، ۲۴۹، ۲۴۷	عیسیٰ علیہ السلام۔	۱۱۶	عبدالرحیم، حضرت بھائی
۳۰۱ تا ۲۹۸، ۲۷۲ تا ۲۷۰، ۲۶۸	حضرت مسیح ناصری	۲۳۹	عبدالرشید
۳۳۶ تا ۳۳۱، ۳۲۹، ۳۲۴، ۳۱۸ تا ۳۱۴	۲۳۸، ۲۳۱، ۱۷۸، ۱۳۰، ۱۲۹، ۷۶	۲۴۰	عبدالرؤف
۳۵۶، ۳۴۹ تا ۳۴۴، ۳۴۰ تا ۳۳۸	۳۱۸، ۳۰۸، ۳۰۷، ۲۴۱، ۲۴۰	۸۰۶	عبدالقادر، مولوی
۳۶۹، ۳۶۸، ۳۶۴، ۳۶۳، ۳۵۸	۳۶۹، ۳۷۲، ۳۷۱، ۳۶۸	۸۱۶	عبدالقدیر نیاز، صوفی
۳۸۹، ۳۸۸، ۳۸۰ تا ۳۷۷، ۳۷۲	۴۵۰، ۴۴۸، ۳۹۶، ۳۸۷، ۳۷۵	۲۳۹	عبدالقیوم
۴۲۴ تا ۴۲۲، ۴۲۰، ۴۱۰، ۴۰۰ تا ۳۹۴	۵۳۸، ۵۳۶، ۴۹۵، ۴۹۴، ۴۸۴	۱۹	عبداللہ بن سلامؓ، حضرت
۵۱۸، ۵۱۵ تا ۵۰۵، ۴۵۳ تا ۴۵۱	۶۰۴، ۶۰۳، ۵۴۵، ۵۴۳، ۵۳۹	۷۲۳، ۳۱۴	عبداللہ یوسف علی
۵۴۹ تا ۵۴۴، ۵۴۱، ۵۲۹ تا ۵۲۶	۸۲۱، ۷۸۱، ۷۸۰، ۷۹۵، ۶۸۳	۴۸۷	عبدالملک، حضرت
۵۸۸ تا ۵۸۰، ۵۷۶، ۵۶۱، ۵۵۷	غ	۶۲۳	عبداللہ بن عمرؓ، حضرت
۶۱۴ تا ۶۱۲، ۶۰۹، ۶۰۳، ۵۹۷، ۵۹۲	غالب، اسد اللہ خان	۴۳، ۱۹	عثمان غنیؓ - حضرت
۶۶۲، ۶۵۶ تا ۶۵۴، ۶۵۰، ۶۳۴	غلام احمد قادیانی مسیح موعود	۴۷۷، ۴۱۱	
۶۹۳ تا ۶۸۹، ۶۸۷ تا ۶۷۷، ۶۷۴	ومہدی معبود، حضرت مرزا، ۱۳ تا ۱۸	۲۸۵	عطاء محمد، شیخ
۷۲۵، ۷۲۴، ۷۱۸، ۷۰۰، ۶۹۹، ۶۹۷	۷۱، ۶۷، ۶۶، ۶۰، ۴۳ تا ۳۶، ۲۵، ۲۱	۲۸۳	عطاء اللہ شاہ بخاری
۷۴۱، ۷۳۳، ۷۳۰، ۷۲۹، ۷۲۷	۹۷، ۹۰، ۸۸، ۸۵، ۸۴، ۸۱ تا ۷۸	۵۴۶، ۵۴۲، ۳۴۰	
۷۵۲، ۷۴۹، ۷۴۸، ۷۴۶، ۷۴۵	۱۲۱، ۱۱۸، ۱۱۷، ۱۱۱، ۱۱۰، ۱۰۷، ۱۰۰	۱۰۹، ۴۳	علیؓ، حضرت
۷۷۷ تا ۷۷۰، ۷۶۰، ۷۵۸ تا ۷۵۶	۱۴۳، ۱۴۲، ۱۳۹، ۱۳۵، ۱۳۴، ۱۳۱	۵۱۷، ۴۲۸، ۴۰۹، ۳۶۲، ۳۶۱	
۸۱۹، ۸۱۵، ۸۱۰، ۸۰۹، ۸۰۶، ۷۹۹	۱۷۰، ۱۶۸، ۱۶۵ تا ۱۶۳، ۱۵۰ تا ۱۴۸	۸۱۳، ۸۰۳، ۷۷۴، ۷۰۳، ۶۸۹	
۸۴۱ تا ۸۳۷، ۸۲۲، ۸۲۱	۱۹۱، ۱۸۲، ۱۸۱، ۱۷۹، ۱۷۵، ۱۷۴	۴۳، ۴۲	عمرؓ، حضرت
۲۳۹	۲۲۸، ۲۲۲، ۲۱۶ تا ۲۱۳، ۲۰۹ تا ۱۹۴	۹۷ تا ۹۵، ۸۸، ۸۲، ۶۹، ۶۸	
غلام احمد، مولوی	۲۴۳، ۲۴۱، ۲۳۸، ۲۳۶، ۲۲۹	۸۱۶، ۶۹۰، ۶۲۱، ۲۶۴	
غلام علی، میاں (حضرت)			

۴۹۰ تا ۴۸۳، ۴۷۷، ۴۷۲، ۴۷۱	ل	منظر جان جاناں کے شاگرد) ۱۵۲
۵۲۶، ۵۲۳ تا ۵۲۰، ۴۹۴، ۴۹۳	لنگے، مسٹر	۱۵۴، ۱۵۳
۵۲۶ تا ۵۳۸، ۵۳۳، ۵۳۲، ۵۲۷	۵۱	غلام محمد امرتسری، حکیم
۵۸۳ تا ۵۷۵، ۵۵۷، ۵۵۵، ۵۴۸	م	ف
۶۰۵ تا ۶۰۴، ۵۹۷، ۵۹۴، ۵۸۹	مانٹیگیو، مسٹر	فضل حق
۶۳۷، ۶۳۴، ۶۳۰، ۶۲۶ تا ۶۲۰	۶۱	۲۳۹
۶۵۵، ۶۵۳، ۶۴۳ تا ۶۳۹	مبارک احمد	۴۸۹
۶۷۹، ۶۷۶، ۶۷۵، ۶۵۹، ۶۵۶	مبشر احمد	۳۰۹، ۷۹
۶۹۷، ۶۹۴، ۶۹۰ تا ۶۸۶، ۶۸۰	محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم، حضرت	ق
۷۱۷، ۷۱۴، ۷۱۰ تا ۷۰۶، ۶۹۸	۶۷، ۶۴، ۴۴ تا ۴۰، ۳۶، ۳۲، ۲۲، ۱۹	قاسم علی، حضرت سید میر
۷۳۷ تا ۷۳۴، ۷۳۱، ۷۲۷، ۷۲۱	۹۵، ۸۹ تا ۸۷، ۸۲، ۷۷، ۶۸	قبلائی خان
۷۵۶ تا ۷۵۲، ۷۴۸، ۷۴۶، ۷۴۲	۲۱۶، ۱۱۸، ۱۱۷، ۱۱۱ تا ۱۰۹، ۱۰۵ تا ۱۰۰	ک
۸۰۶، ۸۰۴، ۷۸۹، ۷۸۸، ۷۸۴	۱۷۹، ۱۶۵ تا ۱۵۹، ۱۴۸، ۱۳۸، ۱۳۳	کمال الدین ایڈووکیٹ، خواجہ
۸۴۱، ۸۳۶ تا ۸۳۴، ۸۲۲ تا ۸۱۲	۲۰۷، ۲۰۴ تا ۱۹۵، ۱۹۰، ۱۸۶، ۱۸۲	۸۵
۸۴۶، ۸۴۵	۲۳۸، ۲۲۳، ۲۲۲، ۲۱۶ تا ۲۱۲، ۲۰۸	۷۴۶، ۷۴۵، ۳۱۶
۱۴۳، ۱۴۲	۲۷۱، ۲۶۵، ۲۶۳، ۲۵۶، ۲۴۷	کھوسلہ، مسٹر
۲۳۹	۳۰۸، ۳۰۷ تا ۳۰۴، ۲۹۹، ۲۹۰، ۲۷۳	کیلاکار، مسٹر
۲۳۹	۳۴۱، ۳۳۷ تا ۳۳۴، ۳۲۷ تا ۳۱۸، ۳۱۱	گ
۱۴۲	۳۶۷ تا ۳۶۱، ۳۵۶، ۳۴۸، ۳۴۲	گاندھی، مہاتما
۴۲۹، ۳۷۹	۳۹۲، ۳۸۵ تا ۳۸۲، ۳۷۸، ۳۷۵	۵۴
۷۹۸، ۷۳۴، ۷۳۳، ۶۸۵	۴۱۴ تا ۴۰۸، ۴۰۳، ۴۰۲، ۳۹۸، ۳۹۷	۴۹۳، ۴۹۲، ۳۵۲
۸۴۶	۴۳۴، ۴۲۹ تا ۴۲۶، ۴۱۹ تا ۴۱۷	گنج بخش ججویری، داتا
	۴۵۳ تا ۴۵۰، ۴۴۶، ۴۳۸، ۴۳۷	گوکل چند

۷۴	ناظم الدین	۱۵۶، ۱۵۴	۴۲۹	محمد حسین، مستری
۵۶۱	نظام الدین، مرزا	۲۸۵	۴۳۹	محمد صادق
	نور الدین بھیروی، حضرت حکیم	۶۶۵، ۵۵۷، ۵۵۶، ۵۴۱	۴۳۹	محمد عثمان
۷۴	مولانا - خلیفۃ المسیح الاول	۸۰۳، ۲۵۵	۴۴۰	محمد علی
۶۴۷، ۵۰۱، ۴۹۹، ۸۸		۲۴۰	۲۸۳، ۲۸۲	محمد علی جوہر، مولوی
۳۰۹	نیڈو، مسز	۴۵۳، ۳۰۹	۴۴۰	محمد یعقوب کوکب
	و	۱۰۳، ۱۰۲	۷۲۳	محمد یعقوب، سر
۴۵۳	واٹسن، مسٹر	۱۹۸، ۱۸۹، ۱۸۴، ۱۸۳، ۱۶۶، ۱۲۴	۷۴	محمد یوسف خان، نواب
۳۷۱	والٹر، مسٹر	۴۸۴، ۴۲۴، ۷۶۳، ۷۴۳، ۷۱۳، ۳۴۴	۵۰۹	محمد یوسف، قاضی
۸۰۱	وڈ، رپورٹڈ	۵۴۵، ۵۴۳، ۵۳۶، ۵۳۳، ۴۸۷	۴۳۹	محمود احمد، صوفی
۶۳۹	ورقہ بن نوفل	۷۸۵، ۶۰۳، ۵۹۲، ۵۶۱	۸۴۵، ۲۸۳	محمود غزنوی، سلطان
	و	ن	۴۳۹	مسعود احمد، حافظ
			۷۱۸، ۴۲۵	مسوینی
۴۵۲	ہاجرہ علیہا السلام، حضرت	۴۱۰	۱۵۲	مظہر جان جاناں، حضرت
		ناصر احمد، صاحبزادہ مرزا		

مقامات

۲۶۸ تا ۲۶۶، ۷۴، ۲۵، ۲۴	بنگلہ	۶۱ تا ۵۹، ۴۹، ۵	انگلستان	آ	
۷۵۴، ۷۱۳، ۶۱۸، ۲۸۴		۲۴۳، ۲۴۰، ۲۳۷، ۱۲۲، ۸۵		۳۷۰	آسٹریا
۲۶۶	بھار	۳۲۸، ۳۰۸، ۳۰۶، ۲۵۸، ۲۴۵		۳۰۶	آسٹریلیا
	بیت اللہ کعبۃ اللہ	۴۳۶، ۴۲۳، ۴۰۴، ۳۷۰، ۳۵۱		۶۱	آکسفورڈ
۵۴۱، ۵۳۲، ۴۲۵		۵۴۹، ۴۸۰، ۴۶۴ تا ۴۶۰، ۴۴۵			
۷۸۷، ۵۶۴، ۵۵۵، ۵۵۱، ۵۴۸		۸۱۰، ۷۵۴، ۷۳۷، ۶۵۲، ۵۹۴، ۵۵۹			
۳۶۶، ۱۱۹، ۷۹	بیروت	انڈیا دیکھئے زیر عنوان ہندوستان	۱۶۱		ایسی سینیا
۵۸۴، ۵۵۳، ۵۳۱، ۴۳۵، ۴۲۱		۴۳۹	انڈیمان	۲۶۶	اتر پردیش (یو۔ پی)
۶۶۱		۴۲۵، ۴۱۲، ۱۲۳	اٹلی	۱۴۸، ۸۸، ۳۱	افریقہ
۳۷۰	بیلیجیم	۷۱۷، ۶۱۰، ۵۵۰، ۴۴۸		۷۵۸، ۶۴۹، ۳۷۰، ۲۵۸، ۲۱۸	
		۱۳۸، ۸۵، ۵۳، ۴۲	ایران	۱۲۳، ۸۵، ۱۴	افغانستان
	پ	۵۲۴، ۴۷۳، ۳۷۳، ۳۰۸، ۲۰۵، ۱۴۹		۳۷۰، ۳۰۸، ۲۶۷، ۲۶۶، ۲۰۵	
۴۸، ۲۵، ۷	پنجاب	۸۲۱، ۷۸۹، ۶۵۶، ۶۵۵، ۵۲۵		۵۲۰، ۴۷۱، ۴۶۱، ۴۶۰	
۱۵۲، ۱۴۹، ۷۴، ۶۲، ۶۱، ۵۹، ۵۶				۸۱۹، ۷۸۹، ۷۶۰ تا ۷۵۸	
۲۴۳، ۲۳۸، ۲۳۷، ۲۳۴، ۲۳۲		ب		۸۵	الجزائر
۲۸۵ تا ۲۸۱، ۲۶۶، ۲۴۶، ۲۴۵		۲۸۲، ۱۶۸، ۱۵۲	بنالہ	۳۳۱، ۲۸۲، ۲۸۱	امرتسر
۳۰۹، ۳۰۸، ۳۰۴، ۲۹۳، ۲۹۲		۷۷۰، ۷۲۹، ۶۲۸، ۶۰۴، ۴۵۱		۸۰۱، ۷۷۰، ۷۲۹، ۶۰۸، ۶۰۵	
۳۵۴، ۳۵۲، ۳۵۱، ۳۳۸، ۳۳۳		۷۷۷، ۷۹۴		۸۸ تا ۸۵، ۷۹	امریکہ
۴۳۲، ۴۳۰، ۴۲۶، ۴۲۰، ۴۱۸		۴۹۲	برما	۳۲۳، ۲۵۸، ۲۱۴، ۲۰۵، ۱۲۵	
۴۶۲، ۴۶۰، ۴۵۸، ۴۴۹، ۴۴۶		۳۰۶، ۲۶۶، ۶۲	بھینی	۴۶۲، ۴۲۵، ۳۷۰، ۳۶۸، ۳۴۸	
۵۱۰، ۵۰۴، ۴۹۲، ۴۹۱، ۴۸۰، ۴۶۸		۳۳۳، ۳۱۰		۷۶۴، ۷۵۴، ۷۱۴، ۵۹۴، ۴۶۳	

۳۷۰،۳۲۳،۲۶۶،۲۰۵	۶۷۴،۴۵۰	حدیبیہ	۵۶۲،۵۵۹،۵۵۱،۵۱۷،۵۱۳
۳۰۸،۲۸۴	۲۹۶،۴۸۷	حنین	۶۳۷،۶۱۸،۵۷۱،۵۶۸،۵۶۳
۳۲۸	۷۰۳،۷۰۲،۶۹۴،۶۷۴		۷۹۶،۷۱۳،۶۸۳،۶۸۲،۶۷۲
۲۸۵،۲۸۲،۱۷	د	ج	
۶۸۲،۶۸۰،۵۰۲،۲۹۴،۲۹۳	۶۲	دہلی	۲۰۴
۸۳۶،۸۰۱،۷۰۱	۶۷۰،۴۵۳،۲۶۹،۱۳۳	جاپان	۳۳۳،۳۲۳،۲۵۸،۲۱۴
۸۵	ڈ		۶۹۱،۶۴۹،۴۷۱،۴۷۰،۴۶۴
۳۷۰،۸۵	۲۶۳،۴۶۲	ڈچ انڈیز	۸۰۳،۷۵۹،۷۱۵
۴۲۳	۱۶۹	ڈلہوزی	۳۷۰،۳۶۱
ش			۲۳۹،۴۰،۳۸
۵۳	ر		۲۶۶،۲۰۵،۸۵
۱۰۰،۹۶،۹۵،۸۵	۲۹۱،۳۳۱	راولپنڈی	۸۰۳،۴۱۶،۳۷۰،۳۲۳
۲۵۴،۲۵۳،۵۱	۵۷۸،۵۶۸		۳۷۱،۵۳
۴۴۷،۴۲۶،۳۳۰،۳۱۶	۳۹۸	رژرچسٹر	۴۷۰،۴۲۵،۴۰۵،۴۰۴
۷۲۱،۵۵۹،۵۵۰،۵۱۳،۴۹۴	۲۵۸،۲۰۵،۸۵	روس	ج
ط	۵۹۸،۴۹۲،۳۷۰		۲۰۴،۱۲۳،۳۸
۴۵۴،۱۵۶	۱۲۹،۱۲۷	روم	۲۶۷،۲۶۶،۲۶۵،۲۵۸،۲۰۵
ع	۵۴۸،۴۵۱،۱۳۶		۴۷۱،۴۷۰،۳۷۰،۳۲۸،۳۲۲
۳۷۰،۵۳	۵۴	ریاض	۷۵۹،۷۵۸،۶۹۱،۶۴۹
۱۳۵،۹۷،۸۵،۸۲	۷۶۵،۵۵۰،۴۰۰،۳۶۶		۸۱۹،۸۰۲،۷۸۸
۲۶۰،۲۱۴،۲۰۵،۱۵۹،۱۵۷	س		ح
۳۷۰،۳۳۵،۳۰۱،۲۶۶،۲۶۳	۷۸۷،۶۵۲،۲۱۸	سپین	۴۹۳،۴۲۸
۵۴۹،۵۲۵،۵۲۴،۴۷۱،۴۷۰،۳۷۵	۴۳۹	سرویہ	جشنہ
	۸۵	سماٹرا	۸۱۱،۷۱۷،۵۴۵،۵۳۷

۵۷۸،۲۸۲	گوجرانوالہ	۵۶۸،۵۵۵،۵۵۲،۵۴۷،۵۴۱	۶۵۵،۶۴۹،۵۹۰،۵۸۹،۵۵۱
۲۲۹،۹۳،۵۶	گورداسپور	۵۸۱،۵۸۰،۵۷۳،۵۷۲،۵۷۰	۷۳۹،۷۲۸،۷۲۷،۶۵۶
۲۵۱،۲۴۶،۲۴۵،۲۳۷،۲۳۳		۶۴۲،۶۲۸،۶۲۷،۵۹۵،۵۸۳	۸۱۳،۸۰۲،۷۵۸،۷۵۷
۳۴۰،۳۰۳،۳۰۲،۲۹۳،۲۵۲		۶۷۶،۶۷۱،۶۶۷،۶۶۳،۶۵۵	غ
۴،۷۷،۴،۷۳،۴،۱۸،۴۰۷		۷۲۹،۷۲۳،۷۲۲،۷۰۵،۶۹۷	
۵۰۲،۴۹۳		۷۶۸،۷۶۳،۷۵۶،۷۳۹،۷۳۲	۸۴۴ غزنی
۶۶۵،۵۸۳،۵۸۰،۵۵۶،۵۴۰		۷۷۰،۷۶۷،۷۶۶،۷۹۳،۷۹۲	ف
۸۳۷،۸۰۱،۶۹۷،۶۷۱،۶۶۹		۸۳۷،۸۰۰،۷۷۲	
۸۵	گولڈکوسٹ (غانا)	ک	۵۳ فرانس
	ل		۴۳۹،۳۷۱،۱۶۵،۱۲۲
۶۲،۶۱،۵۱،۵۰	لاہور	۴۲۰،۴۱۱،۵۴	۲۰۵ فلپائن
۲۳۵،۱۹۲،۱۳۶،۱۳۳،۷۹،۷۰		۳۲۹	۵۳ فلسطین
۲۸۲،۲۸۱،۲۵۴،۲۴۲،۲۳۸،۲۳۷		۴۲۰،۳۳۳،۳۳۰	۶۵۲،۵۳۵،۳۷۰،۸۵
۳۵۴،۳۳۴،۳۲۲،۳۱۰،۲۹۸،۲۸۵		۵۸۱	ق
۴۶۹،۴۵۴،۴۴۵،۴۲۶،۴۱۵،۴۰۰		۳۰۷،۳۰۶	
۵۷۳،۵۵۷،۵۵۶،۵۴۰،۴۹۹		۳۱۶،۵۹،۵۸	۲۵ قادیان
۶۶۰،۶۱۴،۵۹۵،۵۸۳،۵۸۰		۷۵،۶۳،۵۰،۴۱،۲۹،۲۷	
۷۰۰،۶۹۷،۶۸۱،۶۷۱،۶۶۵		۷۵۰،۴۴۷،۳۴۳،۳۱۸	۱۴۲،۱۴۰،۱۲۶،۹۴،۹۲،۸۹،۶۶
۷۶۰،۷۲۹،۷۲۳،۷۱۳		۷۳۲،۶۰۵	۲۱۷،۲۰۷،۲۰۴،۲۰۳،۱۶۹،۱۶۸
۸۰۱،۷۹۹،۷۷۵،۷۷۱		۱۸۴	۳۰۱،۲۷۸،۲۷۶،۲۴۵،۲۴۲
۲۸۲	لدھیانہ	۳۳۳،۳۲۹	۳۲۷،۳۲۲،۳۱۹،۳۱۴،۳۰۴،۳۰۲
۷۹۸،۳۹۸،۳۰۶		۴۲۰،۳۹۱،۳۷۶،۳۳۸،۳۳۵	۳۶۹،۳۵۴،۳۵۱،۳۴۵،۳۴۳
۶۵۳،۲۶۹،۱۳۰	لکھنؤ	۳۷۰	۴۰۷،۴۰۶،۳۹۹،۳۹۶،۳۹۲
۶۰۴،۴۵۳،۲۴۵،۶۲	لندن	۳۰۶	۴۳۰،۴۲۲،۴۱۷،۴۱۵،۴۰۷
		گ	۴۶۵،۴۶۱،۴۵۷،۴۵۴،۴۴۰
			۵۰۶،۵۰۲،۵۰۰،۴۷۴،۴۷۰

۶۸۷،۶۸۲،۹۹،۷۷	۳۳۵۲۷۲۲۱۴،۲۰۴،۲۰۳،۱۶۰	م	
۷۷۳،۷۴۴،۷۱۳،۷۱۳	۳۹۲،۳۶۷،۳۶۵،۳۶۱،۳۶۰	ماریش	۳۷۰،۳۲۳،۸۵
۵	۲۲۸،۲۳۸،۲۳۷،۲۱۹،۲۱۷،۲۱۱	مدراں	۲۶۷،۶۲
۶۴۵،۴۶۳	۵۲۱،۴۸۵،۴۷۲،۴۷۱،۴۵۰		۷۵۴،۶۱۸،۴۹۳،۳۳۳
۲۹،۲۵،۲۴	۵۵۲،۵۴۱،۵۳۸،۵۳۵،۵۲۵	مدرسہ احمدیہ (قادیان)	۳۷
۸۵،۷۵،۷۴،۶۲،۶۱،۵۶،۴۹	۶۷۴،۶۳۹،۵۹۲،۵۸۹،۵۵۶		۸۳۵،۷۶۱،۶۱۳
۱۶۸،۱۶۱،۱۴۱،۱۲۳،۱۱۸،۱۱۵،۱۰۹	۷۰۴،۶۹۷،۶۹۶،۶۸۶،۶۷۸	مدینہ منورہ	۱۰۰،۶۹،۶۸
۳۰۶،۲۳۶،۲۳۲،۲۱۳،۲۰۴،۲۰۲	۷۳۹،۷۳۰،۷۲۹،۷۲۶،۷۲۵		۲۱۴،۲۰۹،۲۰۷،۲۰۴،۲۰۳،۱۵۶
۳۳۳،۳۲۸،۳۲۲،۳۱۴،۳۰۹	۸۱۴،۸۱۳،۸۱۱،۷۸۷،۷۸۱		۵۴۱،۵۲۲،۴۸۷،۴۷۲،۳۶۱
۳۷۱،۳۷۰،۳۵۲،۳۵۰،۳۳۶	۸۲۱،۸۲۰		۵۸۸،۵۶۴،۵۵۲،۵۴۸،۴۴۵
۴۳۱،۴۱۴،۴۰۴،۳۷۹،۳۷۳	۳۲۸	ملایا	۶۷۸،۶۵۶،۶۰۱،۵۹۳،۵۸۹
۴۵۸،۴۵۰،۴۴۷،۴۴۵،۴۳۹	۳۳۲،۳۳۱	ملتان	۷۲۹،۷۲۶،۷۲۵،۷۰۲،۶۹۶
۴۷۸،۴۷۷،۴۷۱،۴۶۴،۴۶۰	ن		۸۲۱،۸۲۰،۸۱۴،۸۱۱
۵۳۵،۵۲۵،۵۰۸،۴۹۴،۴۹۲	۳۷۰،۸۵	نائیجیریا	۴۲۳
۶۱۷،۵۷۷،۵۶۹،۵۴۹،۵۴۲	۳۷۰	نمال گولڈ	۴۲۵
۶۸۰،۶۴۹،۶۴۵،۶۳۳،۶۱۸	۳۲۹،۲۰۵	نیپال	۵۵۷،۵۵۴،۴۲۷
۷۳۸،۷۳۶،۷۳۲،۷۱۵،۷۱۳	و		۱۱۶
۸۴۴،۸۰۲،۸۰۰،۷۸۹،۷۵۸	ولایت (نیز دیکھئے انگلستان)		۸۴۶،۷۴۴
ی	۳۳	مکہ معظمہ	۱۵۷،۱۵۶،۲۲

کتابیات

تورات	۱۷۲، ۱۶۶	متی	۱۹۲، ۱۰۴
ابوداؤد، سنن	۷۹۰، ۲۲۲		۶۱۴، ۶۰۷، ۴۰۰، ۳۹۵، ۲۳۵
احمدیت یعنی حقیقی اسلام	۷۱۵	یوحنا	۴۵۶
اردو جامع انسائیکلو پیڈیا	۳۲۸، ۷۹		
اسد الغابہ	۲۱۰، ۴۵	قرآن کریم	۵، ۴، ۱
	۷۶۵، ۵۵۳، ۴۰۰		۱۴۶، ۱۰۳، ۳۳، ۳۲، ۲۲، ۱۸
ب		ث	
بائبل	۲۳۵، ۱۹۲، ۶	ثنداوستا	۱۷۶، ۱۷۹، ۱۷۶، ۶۴۰
	۶۱۴، ۴۵۶، ۴۰۰، ۳۸۰	س	
بخاری، جامع صحیح	۱۱۹، ۴۵، ۲۳	سیرت ابن ہشام	۳۶۶، ۷۹
	۲۳۵، ۲۱۰، ۱۷۱، ۱۷۰، ۱۵۸، ۱۳۶		۵۹۷، ۵۵۳، ۵۳۱، ۴۵۶
	۴۳۵، ۴۲۱، ۴۰۰، ۳۴۹، ۳۲۱		۸۲۲، ۶۳۰
	۵۹۷، ۵۸۴، ۵۳۱، ۴۹۶، ۴۵۶	ش	
	۸۲۲، ۷۹۰، ۷۴۲، ۶۹۴، ۶۴۷، ۶۳۰	شرح مواہب اللدنیہ	۵۳۱
	۸۴۶، ۸۴۳	ع	
ت		عہد نامہ جدید	
تاریخ ابن اثیر	۴۳۵، ۳۶۶، ۷۹	انجیل	۱۷۸، ۱۷۴، ۱۷۲
تاریخ طبری	۶۶۱، ۵۳۱، ۴۲۱، ۱۱۹		۷۷۹، ۷۲۵، ۷۲۱، ۱۷۹
ترمذی، جامع صحیح	۷۹	عبرانیوں	۱۹۲
	۲۱۰، ۱۷۰، ۱۱۹	لوقا	۲۳۵
			۷۰۷، ۶۰۶، ۶۰۳، ۵۹۶، ۵۷۹
			۶۳۰، ۶۲۶، ۶۱۹، ۶۱۵، ۶۱۳
			۶۴۷، ۶۴۲، ۶۴۰، ۶۳۷، ۶۳۳
			۷۰۳، ۶۹۹، ۶۹۷، ۶۶۰، ۶۵۱

۳۱۴، ۳۱۳، ۳۰۱، ۲۹۲، ۲۳۲، ۲۱۳	۷۹	مسلم، جامع صحیح	۷۰۵، ۷۱۳، ۷۱۶، ۷۱۹، ۷۲۱
۳۵۴	۲۳۵، ۲۲۱، ۲۹۵، ۱۵۸		۷۲۸، ۷۲۹، ۷۴۵، ۷۵۷
۲۴، ۲۳	۲۹۶	منہاج الطالبین	۷۵۸، ۷۶۳، ۷۷۳، ۷۸۴
۶۱، ۴۹، ۴۵، ۲۸، ۲۷	۶۹۴، ۶۳۰، ۵۳۲		۷۸۹، ۸۰۳، ۸۰۴، ۸۱۸، ۸۱۹
۱۷۰، ۱۵۸، ۱۳۶، ۱۱۹، ۹۴، ۷۹	۵۵۳، ۲۸۰، ۹۴	موضوعات کبیر	ک کتب حضرت مسیح موعودؑ
۲۵۰، ۲۳۵، ۲۲۲، ۲۱۰، ۱۹۲، ۱۹۰	۵۵۳	مسند احمد بن حنبل	
۳۲۱، ۳۱۲، ۳۰۱، ۲۹۵، ۲۸۰، ۲۶۱	۲۸۰، ۲۷۹	معالم التنزیل	
۳۶۶، ۳۶۱، ۳۴۹، ۳۳۹، ۳۲۸	و		
۴۴۲، ۴۳۵، ۴۲۴، ۴۰۷، ۴۰۳، ۳۸۱	۱۷۴	وید	انوار الاسلام ۵۱۸، ۶۶۱، ۸۲۲
۴۹۶، ۴۸۳، ۴۸۱، ۴۵۶، ۴۴۴	۵۳۵، ۳۷۶، ۱۷۹، ۱۷۶		برائین احمدیہ ۶۸۱، ۶۸۴
۵۸۴، ۵۷۱، ۵۵۳، ۵۳۱، ۵۱۸	۷۳۳، ۷۲۱، ۷۲۲، ۷۲۵		تجلیات الہیہ ۳۳۹
۷۶۵، ۷۴۲، ۷۱۸، ۶۱۴، ۵۹۷	ی		تذکرہ ۱۵۸، ۲۵۰، ۲۶۱
۸۴۶، ۸۴۳، ۸۲۲، ۷۹۴، ۷۹۰	۶۲، ۶۱	یونیورسٹی ہسٹری آف انڈیا	۳۳۹، ۶۹۴، ۷۴۲
۶۸۴	۶۸۴	اشاعۃ السنہ	۸۲۲
۴۱۴	Amir	ٹائمز آف انڈیا	۳۱۸
۱۳	زمیندار	م	رسالہ الوصیت
۴۱۴، ۴۱۳، ۳۵۴، ۵۷	۲۱۱، ۵۷، ۳۹، ۳۷، ۳۶، ۲۷، ۲۵	اخبارات و جرائد	۷۸۴، ۱۰۴
			مثنوی مولانا روم